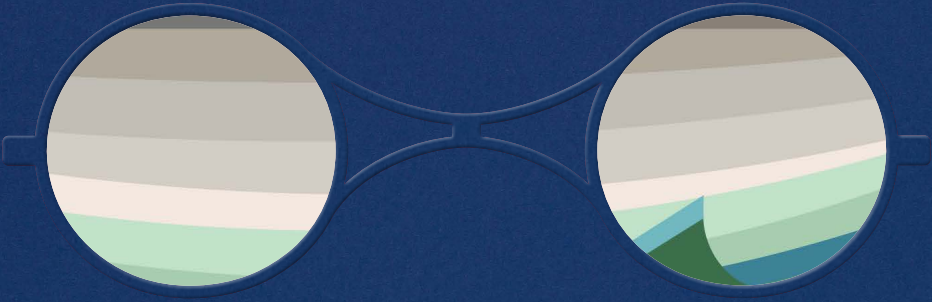
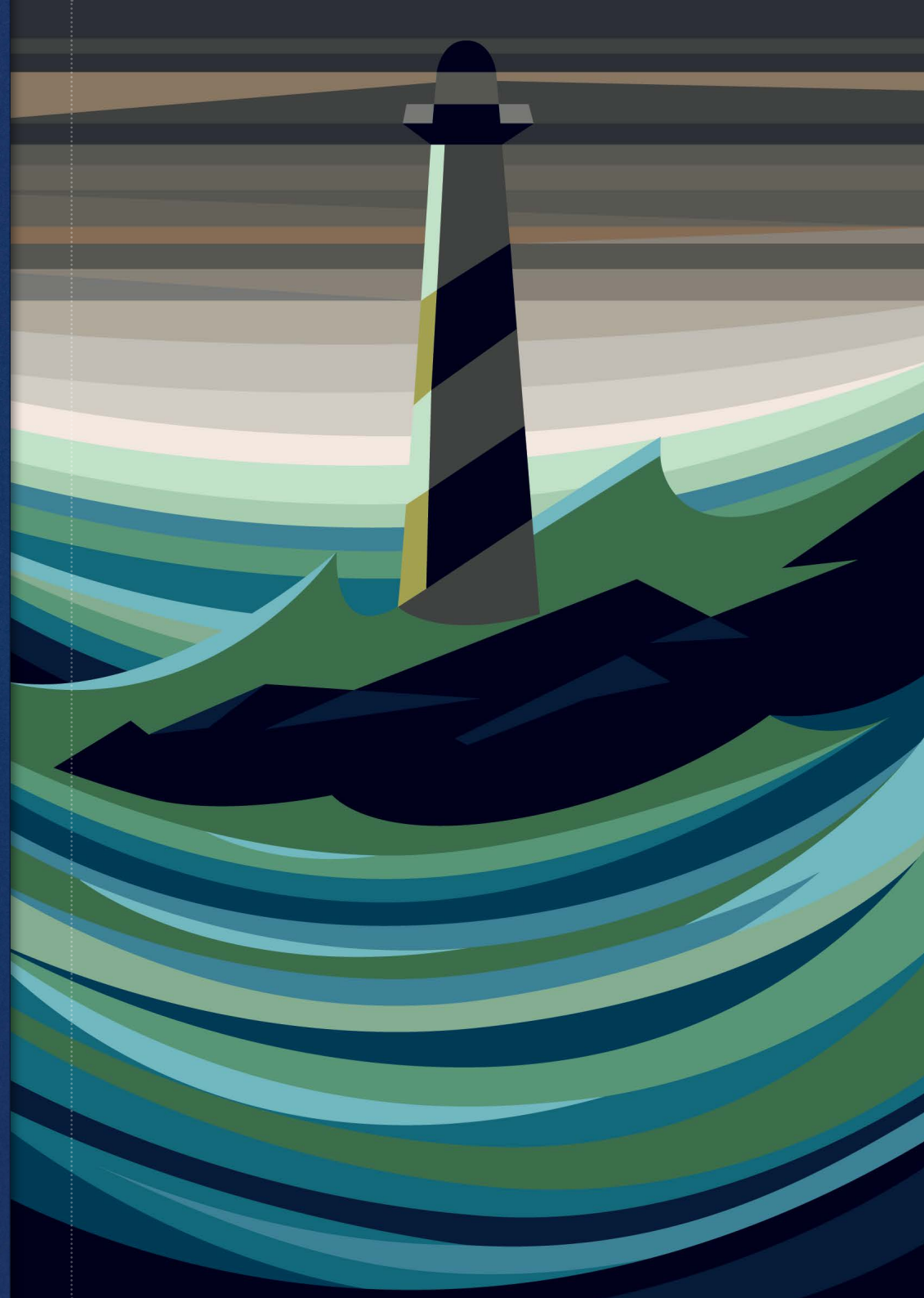
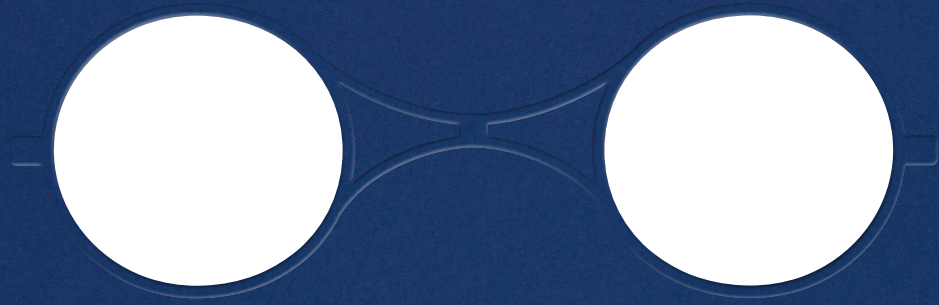

Franz
Schubert
1797 – 1828

“No conec cap altre compositor que plasmí un món propi tan perfecte com Schubert. Per a mi, això és una de les qüestions més enigmàtiques de la Història de la Música. [...] Schubert és absolutament coherent, sense fissures. No trobo en cap altre època un fenomen així.”

Nikolaus Harmoncourt

Schubertiada
Vilabertran

Igor Levit, piano
Obres de Mendelssohn,
Mahler i Schubert

Dissabte 1 de setembre,
21:00h

#Debut

#Testament

#Elpianistadelmoment

8' **FELIX MENDELSSOHN** (1809 — 1847)
Lieder ohne Worte I, op. 19b (1829)
n. 1 en mi major (Andante con moto)
n. 4 en la major (Moderato)
Lieder ohne Worte III, op. 38 (1837)
n. 6 en la sostingut major «Duetto» (Andante)

30' **GUSTAV MAHLER** (1860 — 1911)
Simfonia n. 10. Adagio (1910)
(transcripció de Ronald Stevenson)

—— PAUSA ——

FRANZ SCHUBERT (1797 — 1828)
38' Sonata n. 20 en la major, D. 959 (1828)
Allegro
Andantino
Scherzo. Allegro vivace – Trio un poco più lento
Rondo. Allegretto

www.schubertiada.cat

Igor Levit

Nominat per la revista Gramophone «Artista de l'any 2016», Igor Levit és un dels pianistes més rellevants de la seva generació. Nascut a Nijni Nóvgorod el 1987, als vuit anys es va traslladar amb la seva família a Alemanya, on va completar els seus estudis de piano a la Hochschule für Musik, Theater und Medien Hannover. El 2005 va ser el participant més jove al Concurs Arthur Rubinstein i hi va guanyar la medalla de plata i els premis del públic i al millor intèrpret de música de cambra i música contemporània. Ha actuat recentment amb l'Staatskapelle Dresden (dirigida per Christian Thielemann), l'Orquestra de l'Estat de Baviera (Kirill Petrenko) o la London Symphony Orchestra (Fabio Luisi). Entre els seus darrers compromisos en recital destaquen la interpretació de la integral de les trenta-dues sonates de Beethoven, al Wigmore Hall la temporada passada i al Palais des Beaux-Arts de Brusel·les aquesta.

Debuta a la Schubertiada.

Franz Schubert
1797 — 1828

De la poesia a l'absolut

Mercedes Conde Pons, directora de la Revista Musical Catalana

Poesia sense paraules. Versos sense paraules.
Música en versos. Música que és, alhora, poesia.
Poesia i música. Música i poesia... Un binomi indissociable en el gènere *lied* que, tanmateix, en aquest recital pianístic d'Igor Levit se'ns presenta –aparentment– dividit. Descubrim a través de les obres proposades l'estètica de la música absoluta de les quals en són bons exemples.

El programa inclou una selecció dels *Lieder ohne Worte* («Cançons sense paraules») de Felix Mendelssohn, així com l'Adagio de la *Desena Simfonia* de Gustav Mahler (en una transcripció per a piano de Ronald Stevenson) i la Sonata per a piano, D. 959 de Franz Schubert. Obres, totes elles, que encaixen en la definició del concepte estètic de música pura o música absoluta.

El concepte de música absoluta va ser forjat durant el Romanticisme, com a contrapès al concepte de música programàtica, aquella que respon a un programa narratiu o bé té una voluntat descriptiva. La música absoluta, en canvi, no està limitada per un patró literari ni per una idea predeterminada. Així ho defensà especialment el crític musical Edward Hanslick en el seu llibre *Sobre la bellesa musical*: «el contingut de la música són les formes musicals en moviment». L'obra musical no descriu res, no expressa res més que ella mateixa. És una pura organització de formes musicals en moviment que té com a únic objectiu aconseguir la bellesa musical.

En un estudi fet fa uns anys vaig realitzar una aproximació a l'estètica musical de Joan Maragall, el poeta català que tant va estimar la música i la poesia germàniques. Fill del seu temps, Maragall estava al cas dels corrents de pensament que campaven arreu d'Europa i coneixia les idees de Hanslick a propòsit de la música absoluta. En el seus *Elogi de la paraula* i *Elogi de la poesia*, el català parla de la poesia i de la música com les arts més elevades, donat que «la poesia i la música tenen potser un origen comú (ambdues han estat *«generades en el ritme de l'eternitat»*)» i totes dues, «[traen] en sí esta cosa inmaterial desveladora del espíritu: la idea¹».

¹ En castellà en l'original

Aquesta dissertació prèvia sobre el concepte de música absoluta i la dificultat per expressar en paraules quelcom que només té expressió de sí mateix a través de la música, ens pot servir per enfrontar l'escolta del programa d'avui amb unes altres oïdes, més obertes, més lliures, perquè la conclusió d'aquesta reflexió prèvia és que tot allò que escoltarem, que no té descripció possible, ni paraules, ni versos, ni poesia que equipari l'expressió pura de la música, transcendirà, és a dir, prendrà sentit únicament a través dels sentiments que cadascun dels oients senti en escoltar-la.

El recital comença amb una selecció de *Lieder ohne Worte* de **Felix Mendelssohn**. Durant un llarg període de temps, aquesta sèrie de peces pianístiques de caràcter íntim van ser traduïdes com a «romances sense paraules», un matís infravaloratiu pel caràcter petitburgès i sentimental que acompanya l'apel·latiu originari francès de *roman* (novel·la). Un adjectiu, al capdavant, que res té a veure amb la idea de música absoluta amb què hem parangonat aquestes «cançons sense paraules». Mendelssohn va escriure quaranta-vuit peces, distribuïdes en vuit volums de sis peces cadascun al llarg de tota la seva vida, essent el primer volum de l'any 1829, mentre que els dos darrers van aparèixer de forma pòstuma. Sembla ser que l'ambició de Mendelssohn amb aquestes cançons sense paraules era la d'oferir, únicament amb el piano, el llarg ventall expressiu del *lied*, però sense el condicionament textual –i també contextual– de la poesia. Entre la selecció escollida per Igor Levit, trobem peces de gran expansió transcendental com l'op. 38/6 junt amb d'altres de gran lirisme com l'op. 19b/1 o clarament sentimentals com l'op. 19/4.

Gustav Mahler també va fer ús dels subtítols en les seves simfonies del període *wunderhorn*, i malgrat posterior-

ment es penedí i els eliminà, la tradició els ha mantingut com a element descriptiu i, per tant, programàtic. Tot i així, a partir de la *Cinquena simfonia*, les seves partitures se'ns presenten despullades de predisposicions temàtiques i subjectives, i la seva música esdevé cada cop més metafísica, més enllà de la dimensió narrativa i humana i, per tant, més a prop de la música absoluta. La seva *Desena Simfonia*, que no va arribar a acabar i de la qual només es conserva íntegre el primer moviment, l'Adagio, que aquí ens arriba en una suggeridora i prou estimulant transcripció pianística de Ronald Stevenson, és el paradigma d'aquest anhel d'eternitat que tant recelava el compositor i al qual la música absoluta aspira conceptualment.

Joan Maragall i Gustav Mahler compartien quelcom més que els anys de vida –tots dos van néixer i morir el mateix any– i van viure paral·lelament una crisi existencial que els posà davant la mort i transformà la seva actitud davant la vida, fet que queda reflectit en la seva obra. En el seu article «Los vivos y los muertos» (I-XI-1911), Maragall ens mostra el seu anhel de creure, com Mahler, en la vida després de la mort: «Tal vez nuestro error está en considerar la otra vida como cosa demasiado distinta y apartada. Algo de nuestra humanidad habrá aún en ella; ¿no os lo dice el corazón? Y eternidad hay en todas, y nuestra fe no es tan ciega como exasperadamente la pintamos. Momentos de eternidad sentimos ya en nosotros mismos. Ante la naturaleza, ante los grandes efectos humanos, ante Dios directamente en la oración, tenemos momentos de luz, de exaltación, de alegría, con una gran paz al mismo tiempo, en que todo lo de este mundo nos es igual; es el puro goce de ser de cualquier modo, es la vida eterna». L'Adagio d'aquesta

darrera simfonia de Mahler transmet tots aquests sentiments que només algú que ha viscut una vivència similar sap posar en paraules, i aquest és, sens dubte Joan Maragall. L'Adagio de la *Desena* és alhora comiat angoixant i un intent per traspasar la misèria de la humanitat, i en la reducció pianística s'aconsegueix encara més transmetre aquest caràcter d'austeritat incisiva que traspua l'obra.

El programa es tanca amb la penúltima **Sonata per a piano, D. 959** de **Franz Schubert**. Mestre de mestres en l'àmbit liederístic, les seves sonates són també *Lieder ohne Worte* amb què Schubert mostra tota la seva essència i la supera. Particularment en obres com aquestes, del període immediatament anterior a la seva mort, és possible intuir la inquietud davant la mort i, així com el D. 960 sembla una entrega espiritual a una realitat imminent, el D. 959 ens evoca encara un sentiment d'aferrament a la vida, és una obra vitalista en què el compositor sembla recordar moments de felicitat, però també de nostàlgia, en un exercici virtuosístic i estilístic inconfusible. I, a vostès, què els hi evoquen tots aquests exemples magistrals de música absoluta d'aquests tres grans poetes de la música?

PALAU de la MÚSICA CATALANA 2018-2019

DIJOUS 31.01.19, 20 h
Trio Wanderer
—Els *Trios nocturns* de Schubert

DILLUNS 04.03.19, 20 h
Matthias Goerne
& Leif Ove Andsnes
—*La bella molinera* de Schubert

DIMARTS 05.03.19, 20 h
Matthias Goerne
& Leif Ove Andsnes
—*El viatge d'hivern* de Schubert

DIJOUS 07.03.19, 20 h
Matthias Goerne
& Leif Ove Andsnes
—*El cant del cigne* de Schubert

DIJOUS 04.04.19, 20 h
Josep-Ramon Olivé, baríton
—Lieder de Schubert

DIMARTS 18.06.19, 20 h
Quartet Casals & Alban Gerhardt
—*Quintet en Do major* de Schubert

I més de 100 concerts!

Abonaments, itineraris d'iniciació, packs a mida i entrades ja a la venda.
Més informació a www.palaumusica.cat / 93 295 72 07 / taquilles@palaumusica.cat

Amb la col·laboració de:

AGRAÏMENTS

Patrocinador principal

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

Amb l'ajut de

Ajuntament
de Figueres
Alt Empordà

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE EDUCACIÓN, CULTURA
Y DEPORTE

Diputació de Girona

Ajuntament de Vilabertran

Amb el patrocini de

Damm
Fundació

Amb la col·laboració de

Caixa d'Enginyers

Audi
Autopodium
Gràcies al Patrocinador Audi

PERE VENTURA
• CAVA •

Mitjans col·laboradors

33 Cat **Música**

LA VANGUARDIA

Gràcies a

Liederabend · Nord Produccions i Events · Parròquia de Santa Maria de Vilabertran
Temps de Música

Disseny

Mucho

Il·lustracions

Ricard Jorge
@richi_jp

Partners internacionals

Heidelberger Frühling · Schubertiade · Wigmore Hall

Organitza

Associació
Franz Schubert
Barcelona

